

Egyesületünk alapelvei – javaslat a 2016-os közgyűlésnek

január 30, 2016

(Javaslat a gyűlések, a gyűlésvezetés szabályaira – vitaanyag az egyesület 2016-os közgyűlése elé)

1. Miért van erre a dokumentumra szükség?

Meg kell tanulni ezeket a szabályokat! Nemcsak a gyűlések vezetőinek, az egyesület tisztségviselőinek, hanem minden tagnak! Csak ekkor nem fog előfordulni, hogy igazságtalanságok történjenek, vagy a tagok egy kis csoportja a gyűléseket saját érdekei érdekében befolyásolja! Ennek a dokumentumnak az ismerete segít abban, hogy ne bonyolódjunk felesleges vitákba eljárási kérdésekről, hanem a tartalomra tudjunk koncentrálni, amikor összejövünk!

2. A gyűlések alapelvei:

- Valakinek irányítani (moderálni, facilitálnia) kell a gyűléseken a megbeszéléseket és fenn kell tartania a rendet. (...ez természetesen valamikor akár feleslegessé is válhat...)
- Az egyesület minden tagjának joga van javaslatokat tenni és azokat megbeszélni a többi résztvevővel, és döntésre vinni a javaslatukat
- A résztvevőknek megegyezésre kell tudni jutni azzal kapcsolatban, hogy hogyan cselekedjenek
- A tagoknak meg kell érteniük, hogy a többség dönt és irányít, de a kisebbségek védve vannak, beleértve ebbe azt, hogy elmondhatják véleményüket és szavazhatnak.

3. Egyesületek lehetséges működési módjai: tekintélyelvű vagy demokratikus

Egy demokratikus társadalomban számos szervezet működik önkormányzatként. Az állam elismerte alapszabályunkat, amelyet úgy irtunk, hogy az megfeleljen a fennálló törvényeknek. Ezen túl azonban szeretnénk gyűléseinket úgy tartani és vezetni, hogy azok jól szolgálják az ügyet, amit magunk elé tűztünk.

Elutasítjuk azt, hogy egy szervezet *tekintélyelvűen* működjön. Ez alatt azt értjük, hogy csak egy kisebb csoport vagy egyetlen egyén rendelkezik igazi hatalommal. Ekkor fordul elő, hogy ez a csoport vagy egyén minden döntést meghoz, a nélkül, hogy ehhez a tagság hozzátehetné a maga gondolatait.

A demokratikus szervezeteken belül, mint amit mi is létrehozni igyekszünk, az egyesület tagjai maguk kormányozzák magukat. Egy ilyen szervezetben a választott tisztségviselők, kizárólag abban a körben hozhatnak döntéseket, amikben ezt a közösség rájuk bízta. Ezen a területen túl minden döntést az egyesületi tagság hoz meg tanácskozás, mérlegelés után. Ezért nagy szükség van arra, hogy a döntéshozás szabályait lerögzítsük. Egy szervezet e nélkül könnyen csúszhat anarchiába. Ha minden ember azt teszi ami szerinte helyes és nincsenek közös szabályok, akkor az egész közösségnek nem lesz igazi szabadsága!

4. Demokratikus elvek az egyesületben

A demokratikus elvek alkalmazása az egyesületben a biztosítéka annak, hogy minden tag talentuma és képességei hasznosuljanak.

- Az egyesület szavazással elfogadja az egyesületet vezérlő dokumentumokat:
  - alapszabályt
  - az egyesületi rendet
  - az egyesület célkitűzéseit
  - a működési szabályokat
  - a gyűlések, tanácskozások rendjét (ennek a dokumentumnak a záró részét)

Ezzel biztosítva lesz a tagok általi kormányzás szükséges

feltétele.

- Az egyesület vezetőit a tagok közül maguk a tagok választják. Ha a megbízatás lejár, akkor a tag visszatér a tagok soraiba. Nincs hatalmi hierarchia. A hatalom megosztott. Minden tag betölthet minden funkciót, kivéve akkor, ha ezzel kapcsolatban többség korlátozásokat fogadott el.
- Minden egyesületi tagnak egyenlő jogai és felelőssége van
- A közösen meghozott szabályok érvényesülnek, nem pillanatnyi ötletek. A meghozott szabályok mindenkire kötelezőek. Ezek alkalmazásában érvényesülnie kell a pártatlanságnak, a jóhiszeműségnek, az arányosságnak.
- Ha valakit valamivel vádolnak az egyesületben legyen az egy tag, vagy egy tisztségviselő, akkor ezt egy tisztességesen lefolytatott eljárásban kell kivizsgálni és tisztázni. Leírt szabályok rögzítik, hogy hogyan lehet egy tisztségviselőt tisztségéből elmozdítani, ha nem teljesíti kötelességeit.
- Minden egyesületi tevékenység a nyilvánosság előtt folyik, nem titokban. A tagoknak joguk van tudni, mi történt az egyesületben. Részt vehetnek a gyűléseken bepillantást kapnak az egyesület irataiba, megkapják az egyes bizottságok, tisztségviselők és az egyesület vezetőségének megbeszéléseiről szóló emlékeztetőket.
- Az egyesület tagjainak joga van visszaadni hivatalukat, vagy elhagyni az egyesületet

Mindezek arra szolgálnak, hogy a tagok ne váljanak apatikussá! Ne csak egy kis csoport végezze a munkát! Ez ugyanis feszültséget kelt és táplálja a tekintélyelvűség veszélyét. Ez azután tovább fokozza a bizalmatlanságot és az ellenségeskedést.

5. Miért legyen közvetlen demokratikus gyűlésvezetés/gyűlésvezető?

A gyűlések szabályainak ismerete és azok időről időre való felülvizsgálata fontos. Hasonlóan a közlekedési szabályokhoz, ezek betartása biztosítja azt, hogy mint a közlekedési szabályok esetén a forgalom folyamatos legyen, úgy az egyesületben is jól menjenek a dolgok, és kevés karambol legyen.

- Egy időben egy problémával foglalkozunk (napirend). Ez segíti a gyűlések gyorsabb lefolyását.
- A napirend sorrendjéhez tartjuk magunkat.
- Egy napirendi pont tárgyalása felfüggeszthető. Ha egy napirendi pont felfüggesztésre kerül, a másik probléma lezárása után visszatérünk hozzá.
- A felfüggesztésre akkor kerül sor, ha a többség erről határoz. Amennyiben a felfüggesztésre sor kerül, akkor ezen pont megvitatása kerül a középpontba. A felfüggesztés után elképzelhető, hogy az eredeti javaslatot kiegészítjük, elhalasztjuk, vagy egy bizottságra bízunk.
- Tagok, akik még nem szólaltak meg a vitában, előnyt élveznek azokkal szemben, akik már beszéltek.
- Az elnök a megadott időben megnyitja a gyűlést, és kér mindenkit, hogy ezt tegyék lehetővé. A jelenlevőket tiszteli meg azzal, hogy nem várakozik a későkre. A tagok leülnek és a beszélgetés megszűnik.
- Meghallgatják azokat a tagokat, akiknek beszámolni valójuk van.
- Aki szólni akar jelentkezik, hogy a gyűlésvezető lássa, de megvárja, míg felszólítják.
- A megbeszélés alatt nem beszélnek keresztbe.
- A megbeszélésen a témánál maradnak, és nem elemzik a többi tag motivációját.
- A gyűlésvezető udvariasan figyelmezteti azokat, akik megszegik ezeket a szabályokat.
- Mindenki igyekszik úgy beszélni, hogy azt mindenki hallja.
- A többségi döntések nem jelentik azt, hogy a kisebbséget

nem hallgatjuk meg. Elképzelhető, hogy a legközelebbi alkalommal ők lesznek a többség.

- Vitás esetekben a Robert Rules of Order (Webster Simplified) parlamenti szabályait veszik figyelembe, ha ezt egy egyesületi megegyezés nem írta felül.
- A gyűlésvezetőnek részletesen ismernie kell a gyűlésvezetés szabályait. A tagok őt hibák esetén csak akkor figyelmeztetik, ha a tévedés súlyos. Ha azonban a hibája valamelyik tag, vagy tagok jogait sérti, akkor erre figyelmeztetni kell.
- Vitás kérdések esetén a tagok kérhetik, hogy az adott kérdésről titkos szavazás döntsön. A titkos szavazás biztosítja azt, hogy a tagok szavazatukat úgy adhassák le, hogy ne érje őket véleményükért retorzió.
- A tagoknak joguk van egy tisztességes kivizsgálásra, ha valamilyen tevékenységük miatt megvádolják őket.
- Az egyesület tagjai minden tanácskozás emlékeztetőjét megkapják.
- Az egyesület tagjait tájékoztatni kell időben, ha egy egyesületi gyűlés napirendjére kerül valami, ami korábban elfogadott döntéseket eltöröl változtat.
- Amennyiben valamilyen döntési javaslat bármely tag jogait vonná el, akkor 2/3-os többségre van szükség. (ilyen esetek pl., ha valakit elmozdít az egyesület valamilyen tisztségből, megvonja tagságát, vagy elveszi tőle a szót, vagy kizárja a szavazásból)
- Senki nem követelheti azt, hogy olyan kérdésben, amiben az egyesületi dokumentumok többségi döntést írnak elő, hétharmados szavazást tartsanak.

6. Udvariasság, igazságosság, pártatlanság és egyenlőség.

2016 január 30.

Kapcsolódó oldalak:

- Fóti Péter: Iskolagyűlések válságos időkben (Hivatlanul blog)

- Fóti Péter: Iskolagyűlések a demokratikus iskolákban (tani-tani)
- Ted Weisgal: Tanítsuk a demokratikus gyűlések szabályait!